

RESSÒ DE LA PARAULA

Vida cristiana sostenible (I)

Un article en l'últim número de la revista *Religión y Escuela*, titulat «La perspectiva de la sostenibilidad», pot il·luminar la vivència que ens convé aquests primers dies de l'any nou. No sols ens convé, naturalment, per la seva referència específica a l'educació escolar, sinó també perquè la seva intuïció és aplicable a tots els àmbits de la vida quan la mirada es projecta des del present cap al futur, com és el cas de l'inici d'un nou any.

Contagiats per l'ecologisme, qualifiquem de «sostenible» una realitat que comença ara, però que garanteix la durabilitat per al futur. Decidim fer una cosa sostenible quan atenem els reptes del present, però amb la voluntat que perduri en el futur, de manera que aquest, el futur, determini (mani) també sobre la nostra decisió present. Això és una cosa importantíssima en l'àmbit educatiu (pares, educadors, polítics, institucions), ja que, per definició, tota educació és una aposta pel futur, no sols personal de l'educand, sinó també de la societat i del món.

També és transcendental en qualsevol àmbit de la vida, especialment de la vida dels cristians, que portem tan endins l'experiència del temps i de la història. Més de dos mil anys d'història, havent assimilat tota la història que Déu va fer amb el poble d'Israel, ens han ensenyat que Ell ens estima avui, en el present real; que aquest present és resultat i viu de la memòria agraïda;

i que el demà és a les mans de Déu, que compta amb les nostres...

Però, ¿com podem assegurar el futur de la nostra fe?; ¿com actuar avui perquè la vida cristiana sigui sostenible?

Les circumstàncies actuals que envolten la vida de la nostra fe, en el context europeu occidental, provoquen en molts una seriosa preocupació pel futur. Una mirada ràpida a les aparències, com un estudi sociològic, no auguren una

sostenibilitat clara per a la vida cristiana. Per a afrontar el repte de la sostenibilitat de l'obra, sovint es fa ús de la construcció d'estructures externes que avui garanteixen la seva continuïtat, com ara una bona normativa, institucions centralitzades i intermèdies, etc. Són recursos, potser necessaris. Tot i així, aquests remeis, fins i tot sent una ajuda, no garanteixen la sostenibilitat.

Tractant-se de la vida cristiana, hauríem de demanar una paraula al llenguatge de sant Joan: «mantenir-se». Sostenibilitat, per a sant Joan, significa en boca de Jesús, «manteniu-vos en la fe, manteniu-vos en el meu amor», «manteniu-vos units a mi» (Jn 15,4). La sostenibilitat s'alimenta d'una experiència «mística», una unió d'amor amb la persona de Jesús. Podríem aprendre de sant Pau, que apel·la a la vida virtuosa, l'arrelament ferm en les virtuts: «sòlidament consolidats en la fe, fermes i incommovibles en l'esperança» (Col 1,23).

En definitiva, la sostenibilitat de la vida cristiana té a veure amb la vida de l'Esperit. ¿Podem assegurar en el futur la vida de l'Esperit, que és absolutament lliure? No. Però comptem amb l'ensenyament i la promesa de Jesús. Ell és el fonament segur i ferm, damunt seu construïm. L'arquitecte assegura la sostenibilitat de l'edifici, si el constructor compleix amb el seu ofici.

† **Agustí Cortés Soriano**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Saber on anar. L'inici de l'excursió

Em llevo de matí, perseguint el sol abans que s'enlairi per l'horitzó. Vencent la seva sortida per poder aprofitar al màxim la llum que em proporcionarà. Ja tinc les botes de muntanya encalçades i la motxilla preparada del dia abans. El gest de sortir per la porta té un protagonisme especial: avui, me'n vaig d'excursió. Sé per endavant que em tocarà fer moltes passes, una rere l'altra, cap d'igual. Amb quin deler vaig començar a caminar. Tenia clar que el camí que feia depenia de la primera passa que donés i alhora depenia de totes i cadascuna de les passes monòtones

que hauria anat fent i, sense pensar-hi conscientment, depenia també del darrer pas que donés a l'acabar l'excursió. Aquest darrer pas, també sense ésser-ne conscient, esperava i desitjava que fos el mateix primer pas que havia donat a primera hora, però a l'inrevés. El gest d'entrar per la porta. Això sí, un cop finalitzada l'excursió i havent arribat a on volíem arribar. I és que anàvem en grup.

Quantes excursions fetes a la nostra vida i quines grans lliçons apreses caminant. En el grup excursionista un moment important i imprescindible és

posar-nos d'acord a on anem. La gran pregunta que ens mou ja a caminar. Totes les propostes són possibles. Un cop triat l'on, cal trobar el «per on s'hi va». I aquesta acció és tant o més important i imprescindible. Perquè caminar per caminar, només sumar passes, no és una excursió. Ja en sortir de casa cal enfilat correctament la direcció per on indefectiblement arribarem al lloc on volem anar. Qualsevol marrada o desviació ens allunyarà, potser definitivament, del lloc on havíem d'anar.

Que n'és de transcendent enfilat bé la direcció a seguir i saber per on va el ca-

mí. És l'inici de l'excursió, el bon començament de la ruta.

A la vida, com a bona excursió, hauran estat importantíssims els primers passos donats, que ens hauran permès posar-nos en el camí que ens ha de conduir on volem anar.

Algun altre dia prendrem consciència de quants passos haurem donat a la vida d'una o altra qualitat. No tots els passos són iguals.

Mn. Valentí Alonso i Roig
Rector a diverses parròquies del Penedès

ECO DE LA PALABRA

Vida cristiana sostenible (I)

Un article en el últim número de la revista *Religió y Escuela*, titulado «La perspectiva de la sostenibilidad», puede iluminar la vivencia que nos conviene estos primeros días del nuevo año. No solo nos conviene, naturalmente, por su referencia específica a la educación escolar, sino también porque su intuición es aplicable a todos los ámbitos de la vida cuando la mirada se proyecta desde el presente hacia el futuro, como es el caso del inicio de un nuevo año.

Contagiados por el ecologismo, calificamos de «sostenible» una realidad que comienza ahora, pero que garantiza la durabilidad para el futuro. Decidimos hacer algo sostenible cuando atendemos a los retos del presente, pero con la voluntad de que perdure en el futuro, de forma que éste, el futuro, determine (mande) también sobre nuestra decisión presente. Esto es algo importantísimo en el ámbito educativo (padres, educadores, políticos, instituciones), ya que, por definición, toda educación es una apuesta por el futuro, no solo personal del educando, sino también de la sociedad y del mundo.

También es trascendental en cualquier ámbito de la vida, especialmente de la vida de los cristianos, que llevamos tan dentro la experiencia del tiempo y de la historia. Más de dos mil años de historia, habiendo asimilado toda la historia que Dios hizo con el pueblo de Israel, nos han enseñado que Él nos quiere hoy, en el presente real; que este presente es resultado y vive de la memoria agradecida; y que el mañana está en las manos de Dios, que cuenta con las nuestras...

Pero, ¿cómo podemos asegurar el futuro de nuestra fe?; ¿cómo actuar hoy para que la vida cristiana sea sostenible?

Las circunstancias actuales que rodean la vida de nuestra fe, en el contexto europeo occidental, provocan en muchos una seria preocupación por el futuro. Una mirada rápida a las apariencias, como un estudio sociológico, no auguran una sostenibilidad clara para la vida cristiana. Para hacer frente al reto de la sostenibilidad de la obra, en muchas ocasiones se recurre a la construcción de estructuras externas que hoy garantizan su continuidad, como una buena normativa, instituciones centralizadas e intermedias, etc. Son recursos, quizá necesarios. Sin embargo, estos remedios, aun siendo una ayuda, no garantizan la sostenibilidad.

Tratándose de la vida cristiana, tendríamos que tomar prestada una palabra al lenguaje de san Juan: «permanecer». Sostenibilidad, para san Juan, significa en boca de Jesús, «permaneced en la fe, permaneced en mi amor», «permaneced unidos a mí» (Jn 15,4). La sostenibilidad se alimentaría de una experiencia «mística», una unión de amor con la persona de Jesús. Podríamos aprender de san Pablo, que apela a la vida virtuosa, el enraizamiento firme en las virtudes: «sólidamente cimentados en la fe, firmes e inmovibles en la esperanza» (Col 1,23).

En definitiva, la sostenibilidad de la vida cristiana tiene que ver con la vida del Espíritu. ¿Podemos asegurar en el futuro la vida del Espíritu, que es absolutamente libre? No. Pero contamos con la enseñanza y promesa de Jesús. Él es el cimiento seguro y firme, sobre Él construimos. El arquitecto asegura la sostenibilidad del edificio, si el constructor cumple con su oficio.

† Agustí Cortés Soriano
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

Trobada de preveres i diaques

El calendari de formació per al clergat de la diòcesi preveu per al dia 11 de gener una trobada matinal a la Casa de l'Església. Davant les incerteses sanitàries que vivim, la reunió es planteja en format presencial però també, en format online, si no és possible o prudent reunir-se

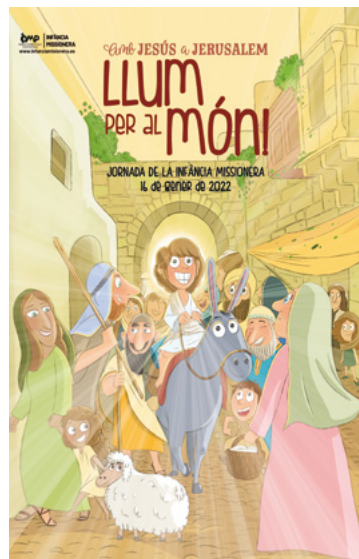
presencialment. En qualsevol cas, el ponent serà Mn. Enric Termes, de la comissió diocesana de l'Arquebisbat de Barcelona per al Sínode 2021-2023. S'aprofundirà el tema de «**La conversió pastoral de les comunitats cristianes davant la crida a la sinodalitat**».

Nadal a Sant Pere Apòstol

La missa del dia de Nadal, la va celebrar el bisbe Agustí Cortés a la Parròquia de Sant Pere Apòstol de Sant Boi de Llobregat, el 25 de desembre, a les 12.15 h.

A més, aquesta parròquia, coneguda popularment per la seva ubicació al barri de la Ciutat Cooperativa Molí Nou, recordava els 50 anys de la construcció del temple, per tant, doble motiu de joia per a aquesta comunitat parroquial.

S'acosta la Infància Missionera

El proper diumenge 16 de gener de 2022, se celebra la Jornada de la Infància Missionera, sota el lema: «Amb Jesús a Jerusalem, llum per al món.»

La Infància Missionera és una escola de formació en la fe i en la missió per als nens i nenes de tot el món, amb materials amens i didàctics per tal que els infants aprenguin a ser petits missioners de Jesús.

Aquesta dimensió missionera dels nens i nenes es treballa amb un itinerari de quatre anys (2019-2022), a través del qual podran conèixer més la persona de Jesús com a infant, la vida dels missioners, i a ser testimonis solidaris i generosos, compartint el que de debò val la pena.

Més informació i materials al [web de la Delegació de Missions](#).

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Quan resem, mai ho fem sols: encara que no ho pensem, estem immersos en un majestuós riu d'invocacions que ens precedeix i continua després de nosaltres» (30 d'octubre).

@Pontifex: «No tinguis por d'apuntar més alt, de deixar-te estimar i alliberar per Déu. No tinguis por de deixar-te guiar per l'Esperit Sant. La santetat no et fa menys humà, perquè és la trobada de la teva feblesa amb la força de la gràcia» (1 de novembre).

@Pontifex: «L'amor és la regla suprema per a poder seguir el camí de Crist, ens fa conscients de la nostra pròpia fragilitat, i misericordiosos i solidaris amb les dificultats i febleses dels altres» (3 de novembre).

@Pontifex: «Quan estem temptats de jutjar malament els altres, abans de res hem de reflexionar sobre la nostra pròpia fragilitat. És bo preguntar-nos què és el que ens impulsa a corregir a un germà o a una germana, i si no som d'alguna manera corresponsables del seu error» (3 de novembre).

Els bisbes de la Conferència Episcopal amb el papa Francesc, de visita *ad limina apostolorum*

Amb aquesta expressió llatina s'anomena la visita que tots els bisbes catòlics realitzen cada cinc anys a Roma. El nom ve del pelegrinatge «al llindar, als peus, dels apòstols Pere i Pau», i vol significar la comunió eclesial i la trobada amb el Papa com a successor de sant Pere. Aquesta visita inclou també presentar un **informe sobre la situació de l'Església** a la diòcesi que cada bisbe té confiada.

Els bisbes de la CEE estan realitzant aquesta visita, organitzats en quatre tandes: la primera va ser abans de Nadal, del 13 al 18 de desembre 2021; les tres properes tindran lloc les tres setmanes restants d'aquest mes de gener. Concretament, demà comencen la visita els bisbes de les diòcesis de Catalunya, Balears i Comunitat Valenciana, és a dir, segons l'administració territorial de l'Església, les Províncies Eclesiàs-

tiques de Tarragona, Barcelona i València. Aquesta és la previsió al moment de tancar l'edició d'aquest *Full Dominical*, subjecta a les possibles variacions de les condicions sanitàries, a casa nostra, a Itàlia i al Vaticà.

De fet, amb motiu de la pandèmia de la Covid-19, el papa Francesc es va veure obligat a suspendre aquestes visites el 2020 i el mes de setembre de 2021 es van reprendre aquestes trobades amb els bisbes de tot el món, amb la qual cosa, la darrera visita *ad limina* dels bisbes de la CEE data del 2014.

A més de l'audiència amb el Sant Pare, els bisbes celebraran l'eucaristia a les quatre basíliques romanes: Sant Pere, Sant Joan del Laterà, Santa Maria la Major i Sant Pau Extramurs.

També mantindran reunions en alguns dicasteris de la Cúria romana: dels Bisbes, de la Doctrina de la

Visita *ad limina apostolorum* 2014 dels bisbes de la Tarraconense

Fe, del Clergat, per a la Vida Consagrada, de l'Educació Catòlica, Culte Diví, Laics, Nova Evangelització, Famí-

lia i Vida, Promoció per al Desenvolupament Humà Integral, Comunicació i la Secretaria d'Estat.

Els bisbes de la Tarraconense i de la Província Eclesiàstica de València, que inclou també les diòcesis de Mallorca, Menorca i Eivissa, es trobaran amb el papa Francesc el dia 14 de gener a les 10.30 h.

50 anys d'ordenació sacerdotal del bisbe Agustí

El passat 23 de desembre, el bisbe Agustí va celebrar els seus 50 anys de capellà. El record d'aquesta data coincideix cada any amb la felicitació de Nadal que se celebra a la Casa de l'Església. La situació més complicada de la pandèmia a les vigílies del Nadal va concentrar la celebració al voltant de l'eucaristia amb la Cúria diocesana, per donar gràcies a Déu per aquests 50 anys de fidelitat al Senyor del bisbe Agustí.

Ell, en la seva homília, va compartir amb els presents el balanç més profund d'aquestes dècades. Prenent

com a referència el títol de la novel·la de Susana Tamaro *Vés on et porti el cor*, el bisbe Agustí expressava que, tot reconeixent les seves mancances, aquesta havia estat la seva actitud més profunda des de la seva ordenació: «on em porti el cor, però amb el desig que em porti cada vegada més al cor de Jesús, a tenir el seu cor».

D'una manera senzilla i molt familiar, els treballadors de la Cúria van poder expressar el seu afecte al bisbe Agustí, amb un regal i un mini-pastís pel 50è aniversari de prevere.

AGENDA

► **«Cafè dels divendres», de la Delegació d'Ensenyament.** El proper 14 de gener, de 18 a 20 h, hi ha prevista la convocatòria oberta als mestres i professors de religió i docents cristians en general, com a espai per compartir idees de treball en comú i projectes a debat. És convenient apuntar-s'hi per facilitar el control de l'aforament, al **Facebook de la delegació** o a través del **formulari d'inscripció**.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

10. ■ Dilluns (lit. hores: 1a setm.) [1Sa 1,1-8 / Sl 115 / Mc 1,14-20]. Sant Agatò, papa (sicilià, 678-681), sant Pere Ursèol, monjo de Sant Miquel de Cuixà; beat Gregori X, papa (1271-1276).

11. ■ Dimarts [1Sa 1,9-20 / Sl: 1Sa 2 / Mc 1,21b-28]. □ **Urgell:** Beata Anna M. Janer i Anglarill, vg.; sant Higiní, papa (grec, 136-140) i mr.; sant Salvi, bisbe i mr.; santa Hortènsia, vg.; beats Gonçal d'Amarante i Bernat Scammacca, prevs. dominicans.

12. ■ Dimecres [1Sa 3,1-10.19-20 / Sl 39 / Mc 1,29-39]. Sant Arcadi, mr.; sant Alfred, monjo, patró de l'amistat; sant Nazari, monjo; santa Tatiana, mr.; sant Martino de Lleó,

prev.; sant Victorià, bisbe; sant Antoni Maria Pucci, prev. servita; santa Cesarina, vg.; sant Bernat de Corleone, rel. caputxí; beat Pere Francesc Jamet, prev.; sant Elred, abat cistercenc.

13. ■ Dijous [1Sa 4,1-11 / Sl 43 / Mc 1,40-45]. Sant Hilari (†367), bisbe de Poitiers i dr. de l'Església; sant Gumersind, mr.; santa Verònica de Benasco, vg.

14. ■ Divendres [1Sa 8,4-7.10-22a / Sl 88 / Mc 2,1-12]. Sant Joan de Ribera, bisbe de València; sant Fèlix de Nola, prev.; sant Malaquies, profeta (s. V aC); santa Macrina; beat Pere Donders, prev. redemptorista.

15. ■ Dissabte [1Sa 9,1-4.10b.17-19;10,1a / Sl 20 / Mc 2,13-17]. Sant

Pau, ermità a Tebes (Egipte, s. IV); sants Maür (Maure o Mauri) i Plàcid, abats, deixebles de sant Benet (s. VI); sants Habacuc (s. VII aC) i Miquees (s. VIII aC), profetes; sant Efisi, mr.; santa Secundina, vg. i mr.; sant Francesc Fernández Capillas, prev. dominicà i mr.; beat Jaume de Villa, religiós servita; sant Arnaldo Janssen; beat Lluís Variara, religiós, vg.

16. ■ Diumenge vinent, II de durant l'any (lit. hores: 2a setm.) [Is 62,1-5 / Sl 95 / 1Co 12,5-11 / Jo 2,1-11]. Sant Marcel·lí I, papa (romà, 308-309) i mr.; sant Fulgenci d'Ècija (†630), bisbe; santa Priscil·la (s. I), matrona romana; sant Berard, prevere franciscà i mr.

Baptisme del Senyor (C)

COMENTARI

«Ets el meu Fill, el meu estimat: en tu m'he complagut»

El baptisme de Jesús marca l'inici de la seva vida pública. Fins ara ha restat amagat a Natzaret però en aquest moment es presenta per a ser batejat, com si fos un pecador més, per Joan Baptista. Però en el moment del baptisme *s'obrí el cel i baixà cap a ell l'Esperit Sant en figura corporal i una veu digué des del cel: Ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m'he complagut.* Jesús no solament no és el pecador que semblava sinó que és el Fill predilecte i estimat de Déu, el model de tots els fills de Déu. Ell fa realitat el que deia Joan: *Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc.* Per això Jesús és *molt més poderós* que Joan que només *bateja amb aigua*. A partir d'ara Jesús comença la seva vida pública, comença a predicar el Regne de Déu. Pau ens recorda en síntesi qui és Jesús: *S'ha revelat l'amor de Déu, que vol salvar tots els homes... Jesucrist, Déu gran i salvador nostre. Ell s'entregà a si mateix per nosaltres per rescatar-nos de l'esclavatge de les culpes, deixar-nos nets i fer de nosaltres un poble ben seu, apassionat per fer el bé.* I fa referència després al baptisme quan diu: *S'ha revelat la bondat de Déu, i l'amor que ell té als homes; la seva bondat ens salva amb un bany d'aigua regenerador i amb poder renovador de l'Esperit Sant.* Tot això té com a resultat: *Som hereus de la vida eterna que des d'ara, com a fills, tenim dret a esperar.*

I també Isaïes ens anuncia a la primera lectura: *Parleu amorosament a Jerusalem, digueu-li que s'ha acabat la seva servitud, ha estat perdonada la seva culpa.* Això és motiu de consol: *Consoleu, consoleu el meu poble... aquí teniu el vostre Déu. El Senyor Déu arriba amb poder, l'acompanya el fruit de la seva victòria però ell vetlla com un pastor pel ramat, porta al pit els anyells, acompanya les ovelles que crien: té una cura especial de tots nosaltres. La nostra actitud ha de ser la que diu sant Pau: *Abandonem la impietat i els desigs mundans, per viure una vida de sobrietat, justícia i pietat i ser un poble apassionat per fer el bé.* És la resposta a l'amor de Déu manifestat en Crist.*

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre del profeta Isaïes (Is 40,1-5.9-11)

«Consoleu, consoleu el meu poble», diu el vostre Déu. «Parleu amorosament a Jerusalem, crideu i digueu-li que s'ha acabat la seva servitud, ha estat perdonada la seva culpa: ha rebut de mans del Senyor doble pena per tots els seus pecats.» Escolteu una veu que crida: «Obriu en el desert una ruta al Senyor, aplaneu en l'estepa un camí per al nostre Déu. S'alçaran les fondalades i s'abaixaran les muntanyes i els turons, la serralada es tornarà una plana, el terreny escabros serà una vall. Llavors apareixerà la glòria del Senyor i la veurà tothom alhora. La boca del Senyor ho ha dit». Puja en una muntanya ben alta, missatger que anuncia a Sió la bona nova! Tu que portes bones noves a Jerusalem, alça ben fort el teu crit, alça'l ben fort, no tinguis por! Digues a les viles de Judà: «Aquí teniu el vostre Déu! El Senyor Déu arriba amb poder, el seu braç domina tota cosa, l'acompanya el fruit de la seva victòria, el precedeixen els seus trofeus; vetlla com un pastor pel ramat, l'aplega amb el seu braç, porta al pit els anyells, acompanya les ovelles que crien.»

▶ Salm responsorial (103)

R. *Beneeix el Senyor ànima meva, Senyor, Déu meu, que en sou de gran.*

Senyor, Déu meu, que en sou, de gran! / Aneu vestit d'espèndor i de majestat, / us embolcalla la llum com un mantell. / Heu estès el cel com una vela, / i dalt les aigües us heu fet un palau. R.

Preneu els núvols per carrossa / i avanceu sobre les ales dels vents, / teniu els vents per missatgers, / el foc i les flames per executar les ordres. R.

Que en són, de variades, Senyor, les vostres obres, / i totes les heu fetes amb saviesa. / La terra és plena de les vostres criatures. / Aquí teniu el mar, immens per totes bandes, / són incomptables els animals que s'hi mouen, / des dels més petits fins als més grans. R.

Tots esperen de la vostra mà / que els doneu l'aliment al seu temps: / els el doneu, i ells l'arreglen, / així que obriu la mà, mengen a desdir. R.

Però si deixeu de mirar-los es desconcerten, / si els retireu l'alè, expiren / i tornen a la pols d'on van sortir. / Quan envieu el vostre alè, reneix la creació, / i renoueu la vida sobre la terra. R.

▶ Lectura de la carta de sant Pau a Titus (Tt 2,11-14;3,4-7)

Estimat: s'ha revelat l'amor de Déu, que vol salvar tots els homes, i ens ensenya que abandonem la impietat i els desigs mundans, per viure en aquest món una vida de sobrietat, de justícia i de pietat, mentre esperem que es compleixi feliçment la nostra esperança, que es manifesti la glòria de Jesucrist, Déu gran i salvador nostre. Ell s'entregà a si mateix per nosaltres, per rescatar-nos de l'esclavatge de les culpes, deixar-nos nets i fer de nosaltres un poble ben seu, apassionat per fer el bé. Quan s'ha revelat la bondat de Déu, salvador nostre, i l'amor que ell té als homes, no l'han mogut les obres que nosaltres podíem haver fet, sinó la seva bondat que ens salva amb un bany d'aigua regenerador i amb el poder renovador de l'Esperit Sant, que ell ha vessat a mans plenes sobre nosaltres per Jesucrist, el nostre salvador; així, justos per la seva gràcia, som hereus de la vida eterna, que des d'ara tenim dret a esperar.

▶ Lectura de l'Evangeli segons sant Lluc (Lc 3,15-16.21-22)

En aquell temps, la gent que vivia en l'expectació sospitava si Joan no fora potser el Messies. Ell respongué dient a tothom: «Jo us batejo només amb aigua, però ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no soc digne ni de deslligar-li el calçat. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc». Un dia que tot el poble es feia batejar, Jesús també fou batejat. Mentre pregava, s'obrí el cel i baixà cap a ell l'Esperit Sant en figura corporal com un colom, i una veu digué des del cel: «Ets el meu Fill, el meu estimat; en tu m'he complagut.»

▶ Lectura del libro de Isaías (Is 40,1-5.9-11)

«Consolad, consolad a mi pueblo —dice vuestro Dios—; hablad al corazón de Jerusalén, gritadle, que se ha cumplido su servicio y está pagado su crimen, pues de la mano del Señor ha recibido doble paga por sus pecados».

Una voz grita: «En el desierto preparadle un camino al Señor; allanad en la estepa una calzada para nuestro Dios; que los valles se levanten, que montes y colinas se abajen, que lo torcido se enderece y lo escabroso se iguale. Se revelará la gloria del Señor, y la verán todos juntos —ha hablado la boca del Señor—».

Súbete a un monte elevado, heraldo de Sión; alza fuer te la voz, heraldo de Jerusalén; álzala, no temas, di a las ciudades de Judá: «Aquí está vuestro Dios. Mirad, el Señor Dios llega con poder y con su brazo manda. Mirad, viene con él su salario y su recompensa lo precede. Como un pastor que apacienta el rebaño, reúne con su brazo los corderos y los lleva sobre el pecho; cuida él mismo a las ovejas que crían».

▶ Salmo responsorial (103)

R. *Bendice, alma mía, al Señor: ¡Dios mío, qué grande eres!*

¡Dios mío, qué grande eres! / Te vistes de belleza y majestad, / la luz te envuelve como un manto. / Extiendes los cielos como una tienda. R.

Construyes tu morada sobre las aguas; / las nubes te sirven de carroza, / avanzas en las alas del viento; / los vientos te sirven de mensajeros; / el fuego llameante, de ministro. R.

Cuántos son tus obras, Señor, / y todas las hiciste con sabiduría; / la tierra está llena de tus criaturas. / Ahí está el mar: ancho y dilatado, / en él bullen, sin número, / animales pequeños y grandes. R.

Todos ellos aguardan / a que les echés comida a su tiempo: / se las echas, y la atrapan; / abres tu mano, y se sacian de bienes. R.

Escondes tu rostro, y se espantan; / les retiras el aliento, y expiran / y vuelven a ser polvo; / envías tu espíritu, y los creas, / y repueblas la faz de la tierra. R.

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a Tito (Tit 2,11-14;3,4-7)

Querido hermano: Se ha manifestado la gracia de Dios, que trae la salvación para todos los hombres, enseñándonos a que, renunciando a la impiedad y a los deseos mundanos, llevemos ya desde ahora una vida sobria, justa y piadosa, aguardando la dicha que esperamos y la manifestación de la gloria del gran Dios y Salvador nuestro, Jesucristo, el cual se entregó por nosotros para rescatarnos de toda iniquidad y purificar para sí un pueblo de su propiedad, dedicado enteramente a las buenas obras. Mas cuando se manifestó la bondad de Dios nuestro Salvador y su amor al hombre, no por las obras de justicia que hubiéramos hecho nosotros, sino, según su propia misericordia, nos salvó por el baño del nuevo nacimiento y de la renovación del Espíritu Santo, que derramó copiosamente sobre nosotros por medio de Jesucristo nuestro Salvador, para que, justificados por su gracia, seamos, en esperanza, herederos de la vida eterna.

▶ Lectura del santo Evangelio según san Lucas (Lc 3,15-16.21-22)

En aquel tiempo, el pueblo estaba expectante, y todos se preguntaban en su interior sobre Juan si no sería el Mesías, Juan les respondió dirigiéndose a todos: «Yo os bautizo con agua; pero viene el que es más fuerte que yo, a quien no merezco desatarle la correa de sus sandalias. Él os bautizará con Espíritu Santo y fuego». Y sucedió que, cuando todo el pueblo era bautizado, también Jesús fue bautizado; y, mientras oraba, se abrieron los cielos, bajó el Espíritu Santo sobre él con apariencia corporal semejante a una paloma y vino una voz del cielo: «Tú eres mi Hijo, el amado; en ti me complazco».